

RATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 2. (D. u.) Službeno se javlja: Na taljanskoj fronti umerena topnička delatnost i delatnost ophodnja. — Poglavica generalnog stožera.

Nemački.

Berlin, 2. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: U Flandriji, na obim stranama Cambraja i u Champagnei suzbili smo žestoke navale neprijatelja. U mirnim odsecima kod St. Quentin, severoistočno od Reimsa i zapadno od Argona povukli smo delove izbočenih linija na stražnje položaje. — Vojna skupina naslednika prestolja Rupprechta: Severno od Stadena zarobili smo, suzbijajući neprijateljske navale, nekih sto momaka. Na obim stranama cesta, što vode iz Yperna i Roselaere u Menin, napao je neprijatelj više puta ali uzalud. U Ledegemu ustalo se. Protunavalom osvojili smo ovo mesto. Severno od Menina odlikovala se saska pričuvna grenadirska pukovnija broj 100 pod vodstvom podpukovnika Algide na vanredan način. I pešačka pukovnija br. 132 pod vodstvom majora Pansa iskazala se na tom mestu tečajem zadnjih bojeva. Neprijateljske delomične navale južno od La Bassee bile su suzbijene. Peti dan bitke oko Cambraja svršilo je opeta s punim neuspehom po neprijatelja. Severno od Sancerua suzbile su šleske i kurhanske pukovnije osmerostruke juriše neprijateljeve. Dalje na jug prodro je neprijatelj prolazno preko Abancourta i Bantignya te južno od Blecourta i Couvillersa. Naša protunavala, kod koje se osobito odlikovala opeta prič. peš. puk. br. 55, bacila je neprijatelja opeta natrag preko Abancourta i Bantignya te oslobodila junačke, vitemberske branitelje Blecourta od neprijateljevog opkoljenja. Kod i južno od Cambraja osujetile su pukovnije prokušane treće mornaričke divizije kao što i šlesvig-holštajnske, braniborske i bavorske pukovnije neprijateljsku navalu. Rumilly ostao je u rukama neprijatelja. — Vojna skupina von Böhma: Izmđu Le Cateleta i Oise protezala se naša fronta od predzadnje noći istočno od St. Quentin sve do Bertanecourta i Oise. Proti odsecima Estruc—Jancourt—Le-Dins razvile se tečajem dana navale neprijatelja. Na obim stranama Sequeharta prodro je neprijatelj. Protunavala istočnopruskih i poznaničkih pukovnija pod zapovedništvom generala von Schevallera suzbacila je opeta neprijatelja. St. Quentin, u kojem stajahu jučer još izvidnička odjeljenja, bio je po neprijatelju zaposjednut. — Vojna skupina nemačkog naslednika prestolja: Okršajni prednji stražari izmđu Aillette i Aisne. Severozapadno od Reimsa povukli smo naše čete od Vesle u stražnje položaje. Neprijatelj je sledio na slabim odeljenjima te je u večer stajao na liniji Vanvelay—Villers—Franreux. U Champagnei obnovio je Francuz svoje jedinstvene navale. Prepodne bejahu uperene proti frontama Marle-a-Py sve do Monthoisa a tečajem dana proti našim linijama izmđu Somme-Py i Aure. Njegove su se navale izjalovile. Mesna provalna su mesta bila većim delom pročišćena protunavalama. Polag bavarskih i pruskih divizija, što se od početka bitke bore na toj fronti, odlikovala se jučer osobito pešačka pukovnija broj 406. Tečajem predzadnje noći zaposjednuti položaji na obim stranama Aure prostiru se od Monthoisa preko Callerangea preko šume Austry severno Rinaudvillarsa, preko Argonske šume sve do Apremonta. Prednje čete suzbije pred tom frontom višestruke neprijateljeve navale. — Vojna skupina von Gallwita: Mesnim smo navalnim poduzećima suzbili Amerikance iz šume Ogons i priključenih linija. — Jučer smo oborili 27 neprijateljskih aeroplana i 3 pripeta balona. — Satnik je Schleich polučio svoju 35., a podnarednik Mai svoju 30. zračnu pobedu. — Ludendorff.

Turski.

Carigrad, 30. Glavni stan javlja: Palestinska fronta: U odseku obale nisu Englezi sledili preko linije Syrus—jezero Hulle. Severoistočno od El Kuneira, na cesti Tiberias—Damask, suzbili smo navalu topništva i oklopljenih vozova. Iz smera Derra nisu usledile nove navale neprijatelja. Kod Rayaka oborili smo neprijateljev aeroplan. Letaće smo zarobili. Inače ništa novoga.

Položaj na ratištima.

Velike bitke u Francuskoj.

U Francuskoj imademo tri žarišta velikih bitaka: Flandrija, Cambrai—St. Quentin, i prostor izmđu Reimsa i Verduna. Operacije u Flandriji i na obim stranama Cambraja stvorile su opsežan luk oko Lillea, koji nije dođuše ugrožen, ali bi bio,

kad bi ofenzive na njegovim stranama još dalje uspevale. U Flandriji nije položaj jasan. Današnji izveštaj govori o navalama na obim stranama cesta, što vode iz Yperna i Roulersa u Menin, što bi značilo, da su Englezi i tečajem jučerašnjeg dana polučili neke prostorne uspehe. Severno i južno od Cambraja postigli su Englezi samo lokalne uspehe, osvojivši severno od grada Blecourt i Cuviller a južno Rumilly. Nemačka je obrana na tom mestu ogorčena i uspešna. U centru izmđu St. Quentin i Reimsa izgleda da se sprema opsežan nemački uzmak. Današnji izveštaj javlja napuštanje St. Quentin i uzmak preko Vesle, severozapadno od Reimsa, što još traje. U Champagnei osvojili su Francuzi na obim stranama Aisne nekoja sela te doprli do Calleranga, od kuda vodi u širokom luku železnica u Argone. Radi toga morala se povući takodjer nemačka fronta u Argonama. Francuski izveštaj od 1. oktobra poslednje javlja, da su tu dopremili brojne zarobljenike, osobito 200 uskotračnih železničkih vozova i brojne vozove normalne železnice. Broj zarobljenika iznosi od početka ofenzive izmđu Suippesa i Argona 13.000 a broj topova više od 300. Sve to polag francuskog izveštaja, kojemu uostalom prepuštamo odgovornost za tačnost tih bojeva. Iz amerikanškog odseka ne javlja nemački izveštaj ništa novoga.

Prikaz bojeva u Mačedoniji.

Francuski izveštaj istočne armije od 1. oktobra rekapitulira događaje na mačedonskom bojištu od početka ofenzive sve do primirja. Položaj je pred primirjem bio sledeći: Na levom krilu u Albaniji stajahu talijanske čete na cesti, koja vodi u Elbusan i severno od Ohridskog jezera. Istočno od Ohridskog jezera progonili su Talijani, Francuzi i Grci Bugare u smeru na Kičevo. U centru unišila je francuska konjica u Skoplje a na cestama, koje vode u Kumanovo, Krivu Palanku i Džumaju napredovali su Srbi, poduprti Francuzima i Grcima. Dalje na istok prodirahu Englezi na Pečevo i Petrič.

Ove su operacije, veli izveštaj, prisilile bugarsku vojsku, da položi oružje. 29. septembra u 11 sati uvečer potpisali su opunomoćeni odaslanici bugarske vlade primirje u Solunu. 30. septembra o podne prestalo su neprijateljstva izmđu savezničkih vojski i Bugara.

Ove su operacije dovele do sloma Bugarske: 15. septembra u jutro pošle su dve francuske i jedna srpska divizija na juriš preko užasnog gorskog bedema Velenika, Dobropolja i Sokola te su zabile u neprijateljsku frontu rupu. Kroz ovu rupu, što se sveudilj širila, napredovale su francuske i grčke čete, koje su potpomagale srpske armije, neumorno i bez obzira na neprohodnost tla u smeru na glavni cilj Kavadan—Demirkapu. Jednim im je udarcem tamo uspeo da prekine svese prvo bugarskoj armiji, koja se borila na Vardaru i 2. bugarsko-nemačkoj armiji, koja je stajala severno od Bitolja. Natecajući se u junastvu, ustrajnosti i požrtvovnosti sudelovale su doskora sve savezničke čete u boju proti Bugarima. 18. septembra osvojile su engleske i grčke divizije po ogorčenim bojevima neprijateljske položaje na Dohanu, koje su vezale na tom mestu znatne bugarske sile. 21. septembra započele su savezničke armije, Talijanci, Grci i Francuzi, svoje napredovanje na obim stranama od Vardara, 22. septembra započeo je sveopći progon neprijatelja, koji je bio proveden usidno i krasnom energijom. 23. septembra prekoračili su Srbi Vardar kod Krivolaka, 24. unišila je francuska konjica u Prilep, 25. bio je Štip u našim rukama a užasna ogradna Belašice otvorena Englezima, koji su time stekli slobodan put u Strumicu. Istog su dana doprli Srbi do Kočane i Velesa, dok su talijanske, francuske i grčke čete napredovale na Kičevo. Već u večer 26. septembra zamolili su Bugari za primirje te su nagovestili dolazak odaslanika. Tečajem pobjedničkih bojeva, kojih nisu nemačka pojačanja mogla zadržati, dopremile su savezničke vojske velik broj zarobljenika i golemu količinu plena. Letalstvo saveznika učestvovalo je u bitci uspešno i marno te obavješivalo sveudilj zapovedništvo o četama i transportima, na koje je bacalo bombe i pucalo sa strojnim puškama te sejal zabunu i nered, čime je sprečilo, da se neprijatelj oteo našem opkoljenju.

Bugarska posle primirja.

Pariške novine javljaju, da je antanta stavila kao uvjet za primirje, da bugarska vojska položi oružje i da preda sve strateške točke, železnice i luke saveznicima. Bugarski odaslanici da su bezuslovno prihvatili ove uvete te se preporučili blagohotnosti saveznika. Veliko je pitanje, da li će saveznicima uspeti zaposesti sve važne strateške točke, jer čini se, da su ih Nemci već pretekli.

Vešt iz Berlina javlja naime, da su nemačke čete zaposlele Sofiju te sve važne stanice železnice Sofija—Drinopolje—Carigrad.

U svezi s primirjem, sklopljenim s Bugarskom, izvršuje antanta jak pritisak takodjer na Tursku. „Manchester Guardian“ piše tom prilikom, da Bugarska ne sme time računati, da će biti oštećena na uštrb Srbima, Grcima i Rumunjima niti na to, da će se sporazum upustiti u spletkarenja bugarske politike u Carigradu. Prema tome je očividno, da antanta nastoji predobiti i Tursku za sebe. Unatoč svim službenim demantima, izgleda da je i vernost Turske uskolobana. „Reuterov“ ured javlja: U Carigradu obdržavaju se večanja, koja imaju svrhu pripremiti tlo, da Turska sledi bugarskom primeru te sklopi s antantom primirje i mir.

I na rumunjsku ratobornu je stranku silno delovao slom Bugarske i nenadana njezina odluka. Krunsko veće, koje je navodno bilo sazvano radi afere rumunjskog prestolonaslednika i kojemu je prisustvovao takodjer bivši ministar predsednik Bratianu, bilo je raspušteno. Svakako je poznato, da su prijatelji antante u nezaposjednutom delu Rumunjske marljivo na delu, da Rumunjska stupi opeta u rat a nema ni sumnje, da bi se ova odmah priključila sporazumu, čini njegove vojske uspostave s njom ispravan spoj.

O predistoriji preokreta u Bugarskoj veće nekoji listovi, da već nekoliko sedmica boravi u Švicarskoj bivši bugarski ministar Gešov i koji pregovara s antantom. Nekeje novine tvrde takodjer o personalnom pouzdanju bugarskog kralja, Radevu, da je već davno priprevljao tlo za mir. Unatoč svim brzojavkama nije jasno stanovište, koje zauzima kralj Ferdinand, glavni krivac bugarskih katastrofa, ali biće, kao što obično, dvoлично i nepouzđano. Ako „Arbeiterzeitung“ ističe, kako se bugarska politika tečajem zadnjih 30 godina kolebala izmđu jedne i druge skupine, kako je sada bila na strani jednih, a za tim im se opet izneverila, te očuknala z drugima, da Bugarska nije bila uopće nikad veran saveznik i da je svakoga izdale, ne vredi to za bugarski narod, ali vredi za duševnog oca pokvarene bugarske inteligencije, za bugarskog kralja. Razbojničko delo, počinjeno na našem narodu kroz 25 godina od Khuen Hedervarya u Hrvatskoj a u Bosni od Kalaya, jednako je „zaslugama“, koje si je stekao bugarski kralj Ferdinand za svoju zemlju. Njegov je glavni cilj bio slijanje razdora medju balkanskim narodima, a ako je došlo do drugog balkanskog rata, imade se bugarski narod da zahvali svome kralju. I taj kralj nosi velik deo odgovornosti za svetski rat.

Reuterov ured javlja uvete primirja, koji ostaju do sklopljenja mira u kreposti. Bugarska mora isprazniti sva zaposjednuta područja Srbije i Grčke, mora demobilizovati vojsku, predati sva prevozna sredstva, železnice i brodove saveznicima, koji će voditi nadzor nad oružjem, nagomilanim na različitim mestima zemlje. Saveznici će dobiti slobodni prolaz kroz Bugarsku te će zaposesti sve važne strateške točke. Teritorijalna će pitanja bit uredjena, kad svrši rat.

General Foch.

Vrhovni zapovednik vojske alijiraca na zapadu jest general Foch. To je prvi general, kojemu je bila poverena vrhovna uprava vojska antante na zapadu, a baš u toj je činjenici sadržana u mnogočem tajna njegovih uspeha. Ideje, koje provadja Foch, nisu neobične misli strategije. Baš nasuprot može se kazati, da se general Foch ne da zamisliti bez iskustva, koje je na području umetnosti vođenja vojska doneo taj rat. U njegovj taktici i strategiji imade elemenata, koji podsećaju u jednakoj mери na Hindenburga i Ludendorffa kao što i na Joffrea i Nivellea. General se Foch odlikuje pred prijašnjim francuskim generalima više svojom širokopteznošću nego li originalnošću. Ali kod toga se ne sme zaboraviti, da je general Foch bio prvi general alijiraca, kojemu su predstava dopuštala izvajanje velikih akcija. To treba kazati, da sud bude pravedan njegovim predhodnicima, kojima u ostalom Foch de facto priznaje time vrednost, što se vraća na njihove ideje i da ih liberalno upotrebljuje u svojim sopstvenim nacrtima.

Prvi je potez, koji kod Focha upada u oči, teznja, da iz vojske učini čim pokretljiviji instrument. Dok su se prijašnji francuski i engleski, pa i nemački generali (Verdun), tvrdokorno laćali izvešnih odseka bojne fronte te sveudilj rušili postojanku za postojankom; neprestance glodajući neprijateljske položaje, do tle je pod Fochom opora i nepomična masa vojske postala lagilja, pružljiva i pregibljiva.

te vidimo, da danas napada na jednoj, a sutradan na oprečnoj točki. Ali razmak vremena između jedne i druge akcije ispunjuje manjim poduhvatima, koji kadakada zauzimaju veći opseg te je teško kazati, kad svršavaju njegove operacije. Prva je navala generala Focha usledila kao protuofenziva između Soissons i Chateau-Thierry a ova nije još bila izvedana, kad je već planula ofenziva zapadno od Amiens. Dugo su se vodili u tom prostoru bojevi, a međutim je francuski zapovednik, spremajući možda već današnju širokopoteznu ofenzivu na dvem frontama, provodio manje, lokalne akcije, kao što onu u smeru na Cambrai, pa po svojoj prilici još jednu u luku južno od Yperna, koju su Nemci osujetili time, što su se pravodobno povukli. Istu je nameru izveo s američkim četama kod St. Mihiela, gde je Nemač baš izpražnjivao ugroženu i opasnu točku. A tu mu je uspelo zahvatiti neprijatelja baš u momentu, kad je bio velik deo položaja već ispražnjen, čim se ta zadaća veoma brzo izvršila. I to bijaše samo lokalna akcija, koja je imala svrhu, da izvršuje na neprijatelja trajni pritisak i da podržava ono napeto stanje, koje je važno za onoga, koji si hoće osigurati inicijativu.

Sada je Foch gotovo istodobno poduzeo dve ofenzive u suprotnim odsecima, u Champagnei i opet u smeru na Cambrai. Dok je ofenzivu u Champagnei, možda i namerice, pripremao jednaest-nastinom topovskom paljbom, da svrati pozornost nemačkog vojnog vodstva na ovaj odsečak te za tim poduzeo pešačke navale na 60 kilometara širokoj fronti, imao je već pripremljenu ofenzivu kod Cambraia, gde je po svojoj prilici udario prenerazujućom silom i bez duge paljbene pripreme. Ofenziva u Champagnei postigla je samo taktičke uspehe, a što je postigao kod Cambraia kaže nam današnji nemački izveštaj.

General Foch ne ograničuje se više na taktičke zadaće, kao što prijašnji francuski generali, na akcije s omeđenim ciljevima. On imade kod svakog podhvata velikopotezne strateške ciljeve na umu, koje dakako da do sad nisu uspele. Tako se može razumeti, da nemački izveštaji govore o osujećenim akcijama i onda, kad je neprijatelj stekao znatne delove zemlja i dopremio i prilicne brojeve zarobljenika i ratnog plena.

*** Zastupnička kuća.** U zastupničkoj su kući stavili Korošec, Glombinski i drugovi predlog, neka vlada poda opširan i istiniti prikaz mirovnog pitanja. Socijalni su demokrati stavili konkretne predloge za mir. Korošec i Stanjek prosvjedovali su proti putovanju grofa Tisze u Bosnu. Zastupnici svih poljskih strana ka podali su deklaraciju, u kojoj traže ujedinjenje svih poljačkih krajeva sa poljskom Slezijom i morskom obalom u jednu nezavisnu državu, koja mora biti zastupana na mirovnom kongresu, gde će se urediti poljsko pitanje. Tečajem rasprave izrekao je zastupnik Stanjek oštar govor proti Nemačima te ustvrdio, da češko-slovačkim legijama ide zasluga, da su spasili Calais i Pariz od nemačke grabežljive stli. Radi tog govora je došlo do burnih prizora, koji su dugo vremena potrajali.

*** Cambrai gori.** General Haig javlja od 1. oktobra: Neprijatelj je zapalio grad Cambrai. Jutros je započela nova bitka kod Cambraia i St. Quentin.

*** Kancelarska kriza u Nemačkoj.** Berlin, 2. (D. u.) Jutarnji listovi javljaju suglasno, buduci je podkancelar von Payer zamolio stranke većine, da bi odustale od njegove kandidature, da dolazi u poštev za mesto kancelara princ Maks badenski.

Domaće vesti.

Napadaji na hrvatske škole. Tršćanski socijalistički list „Lavoratore“ a odmah za njim puljski „Gazzettino di Pola“ priopćili su članak proti zahtevu puljskih Hrvata, da im se dadu pristojne školske prostorije. To je opet dokaz, da se neki ljudi ne mogu niti u doba demokracije odučiti od svoje šablonske politike, koja je po nemačkom uzoru prisvajala sebi sva prava a drugim narodima odicala sve. Pripravni smo predložiti naše školsko pitanje nepristranom rasudištu, koje bi i mimo postojećih zakona imalo odrediti, da li imamo pravo na hrvatske škole u Puli ili ne. Pre rata imali smo u gradu Puli u zasebnim školama 800 dece a u nemačkim preko 200, dakle ukupno

1000 hrvatske dece. To bejahu deca općinara grada Pule, koja su imala isto pravo na hrvatsku školu, kao što i talijanska deca na talijansku. Talijanska općinska uprava nije toj deci dala nikakve škole. Ipak ne može nijedan Talijan zane-kati, da smo autohtono pučanstvo, da smo u Puli starosedeoci, da smo Istrani u jednakoj mjeri i s jednakim pravima kao Talijani. Rasprava, koju je priopćio gospodin nadzornik Barballé, dokazuje suhim bzojkama, kako je naš narod u školskom pogledu bio svuda zapostavljen. Sve to su neoborive činjenice, preko kojih se ne može nikakvom frazom na dnevni red. Mi bejismo prvi, koji smo izrekli želju, da se stvori snošljivi odnošaj između obiju autohtonih naroda u Istri a jasno jest, da se narodne prilike mogu urediti jedino na uzajamnom priznanju posvemašnje ravnopravnosti, a pogotovo u školskom pogledu. Napose je to postulat doba, kojemu će se, ne samo Nemci i Mađari, nego i Talijani morat pokoravati. Za Pulu tražimo mi Hrvati i Slaveni, da nam dadu jednako pristojne školske zgrade, kakve su se priznale Nemačima i Talijanima i ništa više. Nemamo razloga, da bi puštali našu decu u uskim i nedostatnim zgradama, dok imadu druge narodnosti sve lepše i raskošnije zgrade na raspolaganje. Dopsnik „Gazzettina“ operira osim toga sa neistinitim frazama, veleći na primer, da hoćemo našu decu iz okolice strpati u gradske škole, samo da njihov broj bude veći. Kako je gospodin dopisnik po svojoj prilici veštak u školskim stvarima, mogao je na temelju zadnjeg popisa pučanstva ustanoviti, koliki je broj hrvatske dece u Puli, a bilo bi došao do veoma zanimljivih rezultata. Što se tiče finacijsalnog stanja općine, moramo ustanoviti, da ako imade sredstava za talijanske škole, mora ih takodjer biti i za hrvatske. Ali stvar je nešto čudnovata: Zašto se gospoda interesiraju toliko za finacijsalno stanje općine baš danas, kad je općina takoreknuć prešla u državne ruke i baš prigodom otvorenja hrvatskih škola, dok se pre toga upće nisu nikada doticall tog veoma škakljivog pitanja? Hrvatski je List već u svoje doba u više navrata upozorio na finacijsalno stanje naše općine, a da zato nije tražio, da se talijanske škole zatvore ili smeste u nezdrave lokale. Na svaki način izjavljamo mi i posle tog neosnovanog napadaja, da mi nemamo ništa proti tomu, da i talijanska deca imadu lepih i udobnih školskih zgrada, ali da se radi toga ne možemo odreći svojih pravo. Mi želimo, živeti s Talijanima u dobrim i poštenim odnošajima i radi toga otklanjamo svakojake podvale u političkom boju, kojima su se žalbože služili i dopisnik „Lavoratora“ — a članak je bio po svojoj prilici od tršćanskih urednika priopćen „in bona fide“ — i izvestitelj „Gazzettina“. Konačno moramo naše sugrađane upozoriti na nastojanje vlade, da po starom receptu „divide et impera“ podžežu staru mržnju između Talijana i Hrvata što bi bilo na štetu i jednim i drugim. Mi ne ćemo da vršimo takvu izdajničku rabotu na štetu našega naroda, pa bi bilo dobro, da se i druga strana — svesno ili nesvesno — ne dade zlo upotrebiti kao instrument za razvrdjanje naroda. Imademo opravdanih sumnja, da se tim člancima htelo obnoviti staro predratno stanje i izazvati staru mržnju. Biće dakle korisno, da se dobro pomisli pre, nego se iznosi takve napadaje u javnost. Stare metode političkog boja ne vrede više. Budimo jedan prema drugomu — ako baš moramo biti protivnici — barem pošteni i lojalni.

Za naš list. U znak veselja, da će ina dalje izlaziti „Hrvatski List“ polaže u njegov fond gosp. Franjo Jelčić e. kr. redar K 5.—. Istom prigodom daruje skupina prijatelja lista K 52.— uz reči: „Svotica je mala, ali od srcama“. Darovaše: po K 4.—: Veršić, Fabris; po K 2.—: Lukin, Bonačić, Krstulović, Srok, Tomović, Kaljan, Spanja, Vechiaro, Pavlov, Krvavica, Zankić, Semanović, Vegurović, Car, Matković, Smirčić, Šestanović, Ivković, Hreljac, Radošević, Kusanović; po K 1.—: Kršinić, Faras. Vrednim rodoljubima budi srdačna hvala.

Još o našim školama. Primamo: Kako je bilo javljeno, otvorice se ove godine i dečje zabavište, kojemu je dodeljena vredna milosrdna sestra Sv. Križa. Pitamo samo, gde će biti to zabavište? Ne mislimo da će ga urediti u istoj školskoj zgradi u ulici Cenide, jer to ne odgovara ponipošto toj svrsi. Tu nema prikladnog vrta, a taj mizerni vrt,

trebatće za decu pučke škole. Kada bi se i stisnulo našu sićušnu decu u tako usko i zagušno dvorište, smetala bi pouci učenika pučke škole. Dečje zabavište mora da bude na otvorenom, zračnom i prostranom mestu-obskrbljenom svim onima, što dečjem razvitku i nježnom organizmu treba. Bilo je prije rata u Puli više dečjih zabavišta, pa se nebi ništa nepravdnoga učinilo, kad bi se takovo jedno zabavište opredelilo našoj dečici. Ako ni to nije moguće, onda bi se moglo otvoriti zabavište u vrtu „Narodnog doma“, a unutarne prostorije urediti u bivšoj školi u ulici Kastropola br. 9, i to, s a m o u p r v o m k a t u. U istoj kući ima i sigurno zaklonište za vreme zračnih navala.

Iplaćivanje vojničkih potpora za pripadnike pozvanih pod barjak, bivajuće u podopćinama Pule, su preuzele sledeće osobe: 1. za Galežan, Marija Boncina, učiteljica, 2. za Fažanu, Benvenuta Spitteri, učiteljica, 3. za Lobariku, Ante Zuccon, nadučitelj, 4. za Štinjan, župnički ured, 5. za Petroj, parohijski ured, 6. za Pomer i Premanturu, Marija Nowak, učiteljica, 7. za Ližnjan, Matej Zuccon, učitelj, 8. za Medulin, Ante Žmak, učitelj.

Prosveta.

„Hrvatska Njiva“. Primili smo 38. broj revljalnoga tednika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: Juraj Demetrović: Rešavanje jugoslavenskog pitanja. — Dr. D. Prohaska: František Krejčí. — J. Turčić: Demokratizam i naš kulturni sustav. — Prof. Kosto Kališić: Borba i rat prema naučnju nekih sociologa. — Smotra Pismo iz Subotice (Mihovil T. Tomašić); Socijalna važnost antifanabetskog pokreta (Rudolf Herceg); Corovičev „Kao vihor“ (Iv. An.); Pred koncertnu sezonu (P. K.); Banska kriza i — cenzura. — Listak: Antonio Betramelli: Vrata nebeska. — Godišnja pretplata „Hrv. Njive“ iznosi K 36.—; pojedini broj K 1.—. Narudžbe prima uprava lista u Zagrebu, Nikolićeva ulica 8. — U Puli dobiva se „Hrvatska Njiva“ u podružnici tvrtke Jos. Krmpotića u Fran Ferdinandovoj ulici br. 3.

Mali oglasnik

Kupuje u svakoj količini zdravi i čisti drop od groždja.
G. Curet, Trst, Via Sette Fontane 1.

Izgublo se kovčeg
sa vrednostima od K 2000.—, u Valdeffo kod Mar. Arb. Abt. I. Onaj tko ga je našao, neka zadrži sve, samo neka pošalje poštom u njemu nalazeće se ženilbene spise na Lovre Terze, Mar. Arb. Abt. I. Marinefeldpost Pula.

Prvi posredovni — ženilbeni ured
Zagreb, Ilica 7.
Imade na izbor iz vrlo otmenih i imućnih krugova boljša ženilbenih partija, obojeg spola. Informacije besplatne.

Rabljeno pokućstvo
kupuje i prodaje tvrtka
Philip Barbanč
Sišanska ulica.

Zalosnim srcem javljamo ostaloj rodbini, prijateljima i znancima, da je naš nezaboravni suprug, odnosno otac gosp.

Martin Sossich

c. i k. stožerni saniteteki meštar, posednik željeznog zaslužnog kreta sa krunom, na vrpcl medalje za hrabrost; srebrne počasne medalje Crvenog kreta sa ratnom dekoracijom itd. itd.

na 1. oktobra u 1 sat posle podne nakon kratke, ali teške bolesti, u 37 godini života u Gospodinu preminuo.

Sprovd milog pokojnika biće u četvrtak, dne 3. o. m. u 4 sata posle podne iz kapele grobišta ratne mornarice.

Pula, dne 3. listopada 1918.

(Eufemija Sossich' supruga; Marija i Ana, kćeri.

Podupirajte našu Družbu!

ZIVNOSTENSKA BANKA
PODRUZNICA U TRSTU, Via Ponte Rosso 7. Vlastita palača.
Dionička glavnica: K 120,000.000.—. Prituive: K 41,500.000.—.
Obavlja sve bankovne, burzovne i mjenjačne poslove najkulantnije.
Brzojavi: Živnostenska - Trst. — CENTRALA U PRAGU UTEMELJENA 1868. — Telefoni br.: 2157, 1078, 1069.
PODRUŽNICE: Beč, Brno, Budajevoice, Friedek-Mlatak, Karlsbad, Král, Hradeco, Iglava, Klatovy, Kolín, Krákov, Lwów, Melnik, Mor.-Ostrava, Olomuo, Pardubice, Pisek, Pízenj, Prestojev, Raichenberg i Tábor.

